

СВОБОДА

Редактор: Др. Степан Баран.

СВОБОДА

коштує: в Австрії-Угорщині річно 3 Н, . . . піврічно 4 Н, . . . чвертьрічно 2 Н; в Німеччині 8 марок річно, 4 М. піврічно, 2 марки чвертьрічно; в Америці 2 - долари річно. -
Передплатне число коштує у Львові 12 сот., на провінції 16 сотиків.

СВОБОДА

політична, просвітна і господарська . . . часопис . . .

Виходить щотижня в суботу.

Адреса Редакції і Адміністрації Свободи:

Львів Ринок 10.

З Народного Комітету.

В суботу 23. с. м. відбуло ся чергове засідане Народного Комітету під przewodом голуби х-ра Костя Левицького з дивним порядком: 1) наше політичне положення в Австрії, 2) організаційні справи, 3) справа евакуації і ревізії.

Д-р Кость Левицький в своїм звіті обговорив обширно політичне положення українського народу в Австрії в останній часі. Згідно з дійсністю ствердив безсумнівно, що не змінили ся в нічім наші, що з віднесенням майже цілої східної Галичини змінило ся в користь наше положення в Австрії. До освободженні східної Галичини вернули польські адміністраційні урядники зі своїми передвоєнними практиками суароти нас і використовують всю власть і тяжкі зброї відносини для скривлення польських інтересів і впливів у всіх областях публічного життя.

Доказав сего поступоване старостів в Мостисках, Перемишлянах, Калуши, Рогатині і т. д., а не лише і в повітах, в котрих тепер устуння російські війська.

Правительство у Відні має про се від наших політичних діячів і на їх представлення заявляє, що усуне неправильности і буде евакуацію трактувати наші домагання. На жаль, в державній адміністрації в східній Галичині все дається лишати ся по старому,

красва централь для господарської відбудови краю відбуваються тільки західну Галичину, воєнні господарські заведення обіють про господарське скривлення польської більшої земельної власності в східній Галичині з майже цілковитим номиненем сільського українського населення, на несправданні евакуації і ревізії у зруйнованих селян дивлять ся байдужно і т. д. —

Польська суомільність в своїй величезній більшості віднесла ся несприхильно до акту двох місарів в справі Польщі з 5. вересня м. р., як подиктованого часте великими інтересами Німеччини. Польської публічної думки згаданим актом не приєднали ані в російській Польщі ані в Галичині, до більшості польських партій (земельних, пролетарій і соціальних демократів) висловили явне польську максималну політичну програму евакуації.

до польської держави як найбільше українських, білоруських і литовських земель. Німецькі будівничі евакуаційні акти і значну часть варства польської держави перенесли вже з Берліна до Відня.

Осередні держави зробили ще одну пробу втягнення поляків до себе відомля на тентем з 12. с. м.,

Не відносять ся він до галицьких справ, ані не ринуть про скідні границі польської держави. Полякам віддано часть публічної адміністрації, мають бути висесні границі між окупацією німецькою і австро угорською, але годі знати, чи се вдоволять польські домаганя. Можливо, що акт з 12. с. м. стріне така сама доля як акт з 5. надоліста м. р.

В кожнім разі будова Австрією польської держави до тикає і наших національних інтересів в Австрії і в занятих областях, які Поляки хотіли би вважати до своєї держави.

Політична будучність східної Галичини ще неясна — залежить вона в великій мірі від вислідів будови польської держави. З той причини всі наші політичні діячки і організації всіми силами мусять рибити наперед не тільки політичні і цілі створення з українських областей окремої австрійської провінції і той ключ повинен загомонити широким в нашій суспільности.

Теперішній австрійський керівник д-р Зайдлер, з котрим д-р Кость Левицький відбув докиму нараду в політичних справах в дни 18. с. м., хотів би перевести національну автономію в межах теперішних кордонних країв. Така розвязка не вдоволять нікого, передовсім нас. Не перейшла би вона і в парламенті і тому розвязка лежучого в Австрії національного питання буде мабуть розвязана в неавтономній дорозі. Треба задалегідь попередити ся, щоби нас на сей випадок не скривджено.

Наші сили для здійснення наших домагань в Австрії треба шукати в нас самих і даятьте треба нашою зорганізувати наші розбиті воєнним лихолітєм сили та перевести тривку політичну організацію. Наша політична будучність в Австрії передовсім в нас самих!

Наконець подав д-р Кость Левицький кілька пропозицій до наших біжучих справ, як "Народного Дому", обсяги урядів і т. д.

З черги обговорене справа організаційні і рішено видати відозву до народу в тій справі, та справи евакуації і ревізії.

В дискусії, в котрій брали участь голос д-р Степан Баран, о. Теодозій Лежогоубський, д-р Михайло Левицький, д-р Степан Рудницький, Юліян Січинський, о. Александр Стефаневич і д-р Василь Шурат, ствержене єдинодушним незримильно до нас створення місцевої адміністрації і її ярні надужиття, що викликає реакцію у нашого населення, особливо у відносинах повітах.

Суароти того еволюційне ставляють Української Парламентарної Репрезентативної комісії. Як доказ, як країні влади відносять ся до нас, наведемо, що памісник гр. Гуїа, во клякуючи Ратушковий Комітет для освободження кевіна, утворив його так, що на 32 членів включив всього 7 українців, хоч освободженні повіти в себе мають українські, або з великою українською більшістю, та в додатку на чолі комітету висунув знава виджену у нас особу д-ра Дембовського, а на чолі господарської секції бар. Мейсу Росохацького. Ствержено даліше, що не спійнено евакуації і ревізії та що евакуації лишени частю великої державної помочи. На внесене д-ри Степана Барана рішено: 1) прийняти до відомости звіт д-ра Костя Левицького, 2) запротестувати проти складу т. зв. Ратушковського комітету помочи українським повітам і віддання його під провід д-ра Дембовського та домагати ся покликання в його склад такого числа українських членів, котре відповідало би числови нашого населення у відносинах повітах. 3) домагати ся від правительства і управи армії дійсного спинення ревізії і евакуації у східній Галичині,

повороту виселенців до їх рідних осель та державної підмоги по 2 К. денно для повернувших виселенців аж до слідуочих жнив, себто до 1. серпня 1918.

Вісти з України.

З приводу бунту Корнілова Українська Центральна Рада заявила ся за тимчасовим правительством. Р сійський міністер війни звернув ся до Українського Генерального Військового Комітету о поміч українських жовнів проти Корнілова. Український делегат в міністерстві війни видав відозву до українських жовнів, в якій бунт Корнілова названо замахом на свободу Росії й України і завізяно Українців до боротьби проти Корнілова. Завдяки поведенню Українців правительство Керенського віднесло побіду.

В Саратові утворено недавно український полк ім. Івана Мазепи, який вже відійшов на фронт.

Український Генеральний Секретарят працює над проектом організації вільного козацтва (народної міліції) на Україні.

Як відомо, область автономної України, після рішення тимчасового правительства мала обнімати тільки п'ять губерній: київську, волинську, подільську, чернігівську і полтавську. Інші українські губернії (харківська, екатеринославська, херсонська і таврійська) мали бути прилучені до автономної України, кодя за тим заявить ся губернське земство (по нашому красній виділ). Доси заявляла ся за прилученням губерній харківська і екатеринославська.

Заком про вибори до Установчих Зборив в Росії вже оголошено, але самі вибори з причини неясного внутрішнього становища держави мабуть будуть відрочені на не означений час.

Число всіх послів усталено на 643 і їх будуть вибирати губернії і області. З українських губерній буде 129 послів, а до того ще кільканайцять або і кількадесять послів з мішаних губерній, так що Українці в Установчих Зборах, що мають рішати про будувати устрій Росії, буде більше як одна четверта часть. Буде се така сила, що потрафить постояти за права України. Послів будуть вибирати всі горожани без ріжнниї молу, у віці від 20 літ.

В Омську, томської губернії, на Сибірі, відбув ся 12. серпня з'їзд представників усіх українських організацій Сибірі й Туркестанського краю. Головна ціль з'їзду — утворення Центрального Українського Комітету на Сибірі, котрий об'єднував би всі українські організації Сибірі й Туркестану, кермував би життям тих організацій і дбав про піднесення культурно національного й економічного рівня української людности в сім краю.

В Харкові організуєть ся українська національна сотня з вихованців трьох найвищих клас середних наукових заведень. У сотні заведено строгу війскову дисципліну, обовязкове навчане війскового строю в українській мові.

Првительственным комісарем (губернатором) на полтавську губ. вибрано Андрія Левицького. Є се адвокат Андрій Левицький, визначний член української соціал демократичної партії. Під час першої російської революції 1905 — 1907 рр. жив в Лубяках, пол-

таської губ., і належав тут до кермуючих осіб в революційній і громадянській житю.

Тимчасове правительство на звичайнім засіданню, розглянувши представлене міністра внутрішніх справ про скасоване правосильного законодавства в справах римо-католицької церкви в Росії, постановило: усунути всі обмеження проти католицизму, передбачені законом про римо-католицьку церкву, та зберігти за державою тільки право нагляду над законністю поступованя римо-католицької церкви в її самоуправі. Згідно з сим признано необхідним у заміну й доповнене правосильних законів установити ряд нових правил що до будови костелів і складок на релігійні потреби, заведеня нових римо-католицьких парохій, обсади рим кат. духовних місць, заснованя нових римо кат. епархій, релігійних організацій, шкіл, візду єзуїтів і т. ин. Ті самі постанови відносять ся і до греко-католицької церкви, котра тим самим дістала в Росії повну свободу діланя і організації.

На засіданню київської губернської харчової управи предсідатель Черниш говорив, що заможні селяни не хотять продавати збіжжя, бо за одержані гроші не можуть нічого дістати з фабричних предметів. Як сильно підскачили ціни на сі предмети, видно хочби з сього, що пуд (шіснайять кільограмів) цвяхів перед війною коштував 4 рублі, а тепер 120 рублів!

Російська революція і Україна.

Земельна справа.

II. Крім земельної справи на нашій старій національній території (землі) тай новій, але етнографічно без сумніву українській, має український нарід до поладженя ще одну земельну справу вже нині майже рівноважну, як попередня, а для його політичної сили в будучині ще важнішу. Се справа земель положеня на схід від Азовського Моря. Ми привикли мало уваги звертати на ті землі, тимчасом вони після всякої правдоподібности можуть в будучій історії українського народу відограти таку важну роль, як у її минувшині відиграли так зв. ворота народів, тільки в противнім напрямі. Бо коли через ворота народів між Уралем і Каспійським Морем ішли на нашу землю орди, що зруйнували нашу стару, могутню державу, то через землі на схід від Азовського Моря може при сприяючій укладі відносин поплисти згодом така сильна еміграційна струя українського мужицтва, яка може колись забезпечити українському народови безпосередні торговельні а тим самим

і політичні впливи на великі землі над ріками Евфратом і Тигром, над Уральським Озером, а може і далі на схід.

Наше положене при воротах до Азії, котре колись було для українського народу жерелом нещастя і розбитя, тепер може стати жерелом сили, могутности і непередвидженого розросту.

Що се не є ніякі мрії, найліпше доказує колонізаційний рух українського народу від часів Богдана. Від тоді по нинішній день здобули наші мужики для українського народу майже половину нашої теперішньої національної території (землі). Бо не мож забувати, що тоді вже землі над долішнім бігом рік Буга і Дніпра не були українські, що Слобідщина се свіжа займанщина українського народу, що Таврія, Крим, Донеччина, Кубанщина се наша добича вже під московським ярмом. І о стільки треба би змінити назву Драгоманова про „проващій час“.

Якої ваги для нас землі за Азовським Морем, про се можемо виробити собі слабе понятя вже хочби з того, що така одна Кубанщина значно більша від усеї австійської й угорської України, разом взятих. Бо коли українська Галичина й Буковина тай Угорська Україна мають разом 75.000 кв. клм., то Кубанщина має 92.000 кв. клм. А в сумежних з нею на схід і полудне областях Ставропільщини, Тереку й Побережя Чорного Моря було вже перед чверть столітем понад 1/2 міліона Українців. Нині їх там далеко більше. Ті області знов значно більші від Кубанщини. А далше на схід, за Каспієм простягають ся землі так слабо залюднені, що туди мусить посунути ся колонізація українського мужицтва, хочби наші будучі державні мужи пр. опановані якоюсь доктриною ставили її перешкоди такі, як свого часу робили чужі власті нашій мужицькій еміграції з Галичини. Одначе не в величині тих земель суть і вага сеї справи, хоч і та величина має своє зовсім не маловажне значіне. Вага той справи полягає на тім, що український нарід під боком, о межу має широке місце для свого природного зросту, що не потребує розсипати і розтрачувати своїх прибуваючих сил по Америці, де вони згодом мусять пропасти. Що дали-б Німці за таке щасливе положене! І як би вони зміли його вихиснувати! Наслідки того природного поширюваня української національної території є нині і будуть еще довго просто необчислимі для політичної й господарської сили української держави.

Але ті землі, почавши від Кубанщини, котру ми вже так привикли уважати за українську, в дійсности не є ще зовсім українські, або в дуже неоднаковій мірі й неоднаковим часі можуть ними стати. І так у Кубанщині становлять Українці 47%, але Москалі 44%! Значить — навіть Кубанщина, котра має для

нас значіне важного ключа до дальших земель і величі, — тільки о 3%, більше українська, чим московська. Правда є, що нашому народови лекше прийде далі переважувати важку на нашу користь, чим Москалям зрівнати ся там з нами, бо: український нарід плідніший і нам блище туди, чим Москалям. Але при некориснім для нас уложеню політичних відносин по революції може там московська колонізація переважити українську. І вже тепер треба попросити ся з нерозумною колісанкою, що мовляв, коли ми під страшним ярмом московських царів потрафим так сильно збільшити свою національну територію, то ще більше збільшимо її, маючи свободу. Бо легко може бути як раз противно. Адже московська суспільність до революції властиво була звязана, о скілько політично думала, то думки її були заняті боротьбою чи радше мрією про успішну боротьбу з власною властю. Такі важні події, як колонізація окраїн, відбували ся без її думки, немов автоматично: люди йшли, куди попало. Все пліло туди, куди хотіло, або куди його счермовував уряд. А той старий уряд стояв на становищі, що ніяких Українців нема, бо вони часть „рускаво“ народа. Тепер російська суспільність і її нова власть признала, що ми як нарід не тільки існуємо, але й розвиваємо ся. Бережимо ся того признаня, бо його послідовности для нашого народу можуть бути рівно болючі, як непризнаване старого уряду, тільки з иншої сторони болючі.

Здасть ся, що ми отримали в Галичині надто сильну науку про те, що се значить, коли до власті приходять міські верстви, всяка інтелігенція, купецтво, а навіть т. зв. „нарід“, — щоб забути ту науку і не примінити її до нашого положеня на бувшій російській Україні. Нас жає там тяжка і довга боротьба з московською суспільністю, боротьба в богатях напрямом тяжша, чим зі старим царом. А до той боротьби треба нам буде великої рухливости і скорости в діланю, котрі нам одначе нічого не допоможуть, як не мати-мемо ясно означених цілей і розумія свого становища, як ідеали, що поширяють ся між українським народом, не будуть побудовані на теперішній дійсности і належитий оцінці того, що дієть ся кругом нас. Ми як довго поневолений нарід ще не зараз позбудемо ся свого рода невольничого способу думати, того самого, котрий найліпшу частину недавних поколінь української інтелігенції заставляв марнувати свої сили, свій запал і жите на службі російській справі (і в Галичині була подібна паморока — пор. діяльність Франка і тов. на користь польських ліанх груп — але тут під палючим сонцем конституції розуміне шкідливости такої праці дозріло далеко скорше). Той ніби

Катехізм Українця.

З брошури виданої товариством „Вернигора“ в Київі 1917.

(Дальше).

7. Відзнаки України.

Які відзнаки української держави? Відзнака української держави — се герб України — золотий архангел Михайло з розгорнутими крилами на блакитнім полі (герб Київського Князівства); в лівій руці держить він огненний меч що — хвилини готовий оборонити Україну; над ним підносять ся корона — ознака державної незалежности, яку ми мали раніш, а тепер мусимо здобути.

Яка національна барва України? Національна барва України синьо-жовта.

8. Патріотичні обов'язки.

Що таке патріотизм? Патріотизм — се щира любов до свого рідного народу і до рідного краю. А патріот — се той чоловік, що стараєть ся допомогти своему народови і працює для него в усіх своїх сил.

Що таке герої? Герої — се люди, які не тільки жили і працювали для свого народу, але й клали свої голови, захищаючи рідну землю перед ворогами. Бувало й так, що герої приймаю за свій нарід мученицьку смерть з рук ворогів. Наш нарід мав і має героїв, котрі в тяжких для України часах виступали й виступають в обороні рідного

краю. За те героїв нарід величає, ставить їм пам'ятники, ставить їх пам'ять з роду в рід, а ще й по сотнях літ славить їх за примір своїм синам. Покласти жите за свій нарід — се найвища заслуга, яку чоловік може здобути, тож і найбільша честь належить ся тим героям!

Чого бажаємо для своєї вітчизни? Кождий з нас любить Україну і хотів би бачити її щасливою. А станеть ся тоді, як всі Українці будуть жити в згоді і чужинці не будуть панувати над нами. Воля України в наших руках. Якби 40 міліонів сказали собі: „Досить неволі!“ — чи буда-б сила, щоб їх здержати? Проте не досить самому любити вітчизну і працювати для її добра, треба ще навчати і прихилати до неї і всіх Українців, з якими стикаємо ся, розбуджувати і в них ті високі та гарні почуваня. А щоб освободити рідний край з рук ворога, треба сили. Тому, щоб визволити Україну, треба приєднати до боротьби з ворогами усіх Українців. Для сего треба їх оевідомляти національно, щоб усі знали, хто їх брат, а хто ворог. Таким способом легко здобудемо те, чого бажаємо. В нашій українській державі наш нарід розвинець ся та заяснє поміж народами світа.

Який є патріотичний обов'язок кождого Українця? Святий обов'язок кождого Українця, все і всюди признавати ся до свого народу, пам'ятати за його честь, та пильно виконувати все, що причиняєть ся до могутности та до розвиту народу.

Дбаймо ж про рідний край, пильнуймо своїх обов'язків перед ним! Будьмо гідними синами свого народу. Стараймо ся, щоб імя „Українець“ все, у всіх народів стрічало ся з пошаною.

Яким способом може дбати Українець про могутність та розвіт свого народу?

Кождий чоловік повинен свій нарід любити, ним величати ся, для його добра і слави жити і трудити ся; Кождий патріот нехай стараєть ся скрізь виконувати свої повинности до народу: у своїй родині, у громадським житю.

9. Українець в сім'ї-родині.

Яка повинна бути українська родина? На особах та на рідях, отже на усім, що в хаті, повинен відбитися український дух, український характер.

Як виявляють ся український характер? Першим обов'язком Українця є, щоб у його хаті розмовляли по українськи і те чистою мовою. Здоровим жерелом, з якого черпають ся все нова краса нашої мови, та привичають ся до чистої розмови, се к и ж к и. Богато у нас цінних книжок, які й красою мови й своїм змістом убагороднюють почуваня та поширяють круг думок. Куди не заходить книжка, там дух вртеменний, а на верх добувають ся тільки низькі бажаня. Читаймо-ж як найбільше!

Учіте ся, брати мої, думайте, читайте і чужому научайтесь й свого не учуйте! — так заповідав нам наш великий кобзар — Тарас Шевченко.

поступовий спосіб думання може нас заставити, не бачити, як у практиці виглядає пр. „братерство народів“, не витягнути науки з того, що пр. польська соціалдемократія домагається відокремлення Галичини, значить: заманованя над українською землею, ще більш наступчиво, чим польська шляхта і бужуація, або з того, що московське робітництво забирає хліб українському в усяких заводах і рудниках України і т. д.

Коли найліпші зпоміж нас потребували такого довгого досвіду, щоб прозріти (дехто і доси на сліпо відеклямовує старі „братолюбів“ солюдоші всупереч разячо ясним подіям життя), то можна собі представити, яке замішане думок повстане у нас тепер, коли дійсність перший раз від упадку нашої державної самостійности поставити нас перед трудні завдання заграничної політики і скаже нам: сі завдання треба рішити і після своїх рішень ділати! Замішане пічнеть ся від цілковитого нерозуміння, що ми дійсно можемо вже невдової стати перед такими завданнями, нерозуміння, звязаного постійно з дешевими а глупими дотепами, що скінчить ся на — обуреню, що ось то, мовляв, наслідуюмо польських „кресових“ політиків. Тимчасом між нашим становищем в справі тиснення на схід, а становищем поляків заходить засаднича ріжниця: Коли в такій Кубанщині мали Українці вже в часі останнього спису населення зглядну більшість і мало що не доставало їм до абсолютної, то Поляки мають голос до українських земель, в котрих вони становлять 4 до 6% (Волинь) або навіть ще менше! Деж тут можна порівнувати наші змаганя? І чи ддятого, щоб „не бути подібними“ до поляків маємо зречи ся нових земель, в котрих нш нарід становить більшість, на річ иншого народу, котрий там становить меншість? А що до дальшої колонізації сходу, то й тут порівнане Українців з Поляками ні причім. Бо той схід буде сколонізований українськими мужиками, хоч би вся українська інтелігенція однодушно заявила, що не хоче сього: та колонізація вже відбуваєть ся, а як вона відбуваєть ся і з якою живловою силою пре українське мужицтво на схід, постараю ся представити в слідуючій статейці.

Др. О. Н.

Події в Росії.

Нове тимчасове правительство Керенського установлене недавно по здушеню бунту Корнілова, складаєть ся з 17 членів і в своїй переважуючій більшості зложено з правих членів (кадетів себто конституційних демократів і поступовців), з соціалістів є лиш

Що ще піддержує домашню освіту чоловіка? У нас виходить багато часописів (газет) для науки та розваги читатів. Українець дає першенство рідним українським часописам, які приносять нові вісти з цілої України та з усього світа, а при тім дають науки з усіх царин людського знання. Ні одна українська хата нехай не буде без наших часописів.

Що ще підсвіжує думку й духа в українській хаті? Українець прикрашує свою хату гідними малюнками наших мистців з нашої славної історії, бюстами (погрудями) наших людей та написями патріотичного змісту. Все те піддержує українську думку та доказує, що господарі хати — се ширі Українці. Звертати треба увагу й на те, щоб хата мала національний вигляд зверху і в середині, була викінчена у нашим народнім стилю. Треба виявити те, що є замітного та своєрідного в українським народі, щоб кожний, хто ввійде у хату, сказав: „Бачу, що тут живуть Українці!“ Хата, збогачена такими ознаками українського життя, свідчить, що її жителі і тут виповнили свою повинність. Українець дає першенство взьому українському.

Як дає українська родина про порядну молодіж? Будучність нашого народу в добрім та національнім вихованю дітий. Сім'я родина — се підвалина народу. У ній говорять ся про нарід, про славу його минушану, про усіяну його боротьбу,

Керемський, Аксентієв, Скобелев, Бфремов і Нікітін, а адмірал Вердеревський стоїть під впливом большевиків. Сей кабінет Керенського не є — як ми вже згадували — ніяким успіхом. Противенства є надто великі, щоб міщанські та соціалістичні революціонери могли довше ділати спільно.

Вправді Керенський заспокоїв соціалістів, оголошуючи республіку. Але республіка може бути більше або менше демократична, і кадети певно будуть за тим остатнім. Завдяки Терещенкови, який на місці Некрасова став заступником президента міністрів, мають вони сильний вплив в кабінеті.

Питанем устрою не є ще всі супроти ворічні питання між партіями та поодинокими членами кабінету полагоджені, до того приходить земельне питане, що до якого саме погляди та інтереси є найбільше поділені. Від недавна стоїть Керенський під впливом Робітничо-салдатської Ради, а се не подобаєть ся катезам (до партії кадетів належать богати промислові і торговельні круги та інтелігенти), які в своїх жаданях поставили вилучене революційно-демократичних організацій.

Керенський не хоче зразити собі жадної партії. Через утворене сего кабінету старав ся задержати чуте і з лівими та правими партіями — так, що навіть прихильник царя міністер Коновалов-війшов до кабінету.

Оправдував ся Керенський тим, що сей міністер буде лиш урядником і не буде мати політичного впливу.

Через своє хитане Керенський не зложив одноцільного, бодай в своїй переважуючій більшості, правительства і тому вже по кільких днях мусіли зачатись тертя, ака бінет мусіти ме знов розбитись.

Перші знаки того розбитя показали ся скорше, як можна було сподіватись. Бо вже слідуючого дня по іменованю соціалістичні міністри: Аксентієв і Скобелев та міністер справедливости Налянтович подались до димісії, а правительство їх димісії прийняло. Соціалісти зачинають опускати Керенського.

До того додати, що певно під впливом жадана кадетів настало непорозумінне в нутрі Робітничо-жовнірської Ради, до якої входять самі соціалісти, котрі ділать ся на три групи соціалних демократів большевиків, соціалних демократів меншевиків і соціалістів революціонерів: ся Рада є тепер неначе російським парламентом. Більшість Робітничо-жовнірської Ради заявила ся недавно за безпроводочним заключенем мира, супроти чо го уступила ціла президія Ради: Чхеїдзе, Максимов, Скобелев, Цететелі і Чернов. Тепер верховодство в Раді спинить ся в руках большевиків, що як прихильники мира є противниками Керенського.

Керенський отже стараєть ся усунутись з

про наші товариства і спілки. Тим способом впливаєть ся в ніжну душу дітий зерна чесного, свідомого патріотизму. Там плакають та кож і спів народних пісень, нашу музику, уряджують наші народні свята та торжества. Родина піклуєть ся про те, щоб діти старанно вчущали до української школи, вчили ся передовсім рідних наук: мови, географії, історії та письменства. Здібна, добре вихована, патріотична і працююча, молодіж — се найбезпечніша порука повного розвитку та розцвіту народу. Тому скрізь на Україні закладаймо наші школи.

Який вплив на сімю — родину має українське громадське життя? Як увесь український нарід — се оана родина, то не може наше громадське жите остатись без впливу на хочби й далекі села та закутки. Радість з нових поступів народу, з світлх успіхів його мистецтва, знання, хліборобства, промислу і торгівлі стає підоймою знов до нових змагань та нових заходів. І жаль, який наповняє вітчизну через яку невдачу, буде мати відгомін і в родині. Розважають над тим, передумують, як би направити промах, як виповнити прогалини, справити недостачі. Ось так вправляють ще свіжу силу молодіжи до першої номочи рідному народові. Така родина є справді українська, а її патріотичне жите є завдатком поступу та успіхів цілого українського народу на всіх полях його життя. (Конець буде).

під впливу Робітничо-жовнірської Ради. Тим самим стане ближшим катезам, але за те ще раз дальше буде відсуватись від селям, які стоять при нім, все сподіючись земельної реформи.

Крім президентури міністрів має Керенський уряд головнокомандуючого Шефом генерального штабу іменовав він генерала Алексеєва. Сей мав на нараді нарікати на страшний розклад в армії. Каже він, що неправдою є, мовби перед революцією боева сила армії полягала на фізичнім примусі; саме революція завдала армії дуже тяжкий удар, втягнула і дезорганізувала і се було причиною погрому армії.

Тим нарадив собі Алексеєв Керенського і мусів уступити.

Безпереривні зміни у висшних командах виключають ширшу воєнну діяльність зі сторони Росії. Політикуюча армія не є здібна до війни. — Се значилоб, що горяче бажане Керенського вести війну далі буде дуже тяжке до сповнення, бо армія не в силі успішно воювати тим більше, що давно хотілаб мира.

Як доносять газети, до Фінляндії вислало тимчасове правительство дві нові козацькі дивізії ніби то для нових операцій над морським заливом. В дійсности ідуть козаки до Фінляндії „покарати автономію“. Всіх Москалів вівзвано опустити Фінляндію, бо Фінляндське правительство не хоче видавати їм поживи. Звісно — бо при замішаню може обірватись і свому. Керенський отже берєть до острих мір. Чи се йому власть ся, побачимо.

Керенський сам застерігаєть ся, що провід у воєннім суді, який має судити Корнілова, обнимає він сам. Хоче він уласкавити Корнілова, дати йому якась визначне становище, що відповідатоб його військовим здібностям — та наклонити до дальшого веденя війни. Корнілова він дуже цінить. По його арештованю казав він сповнити всі видані зарядження Корнілова. Хоче отже зробити з него свого полпечника. Та чи Корнілов схоче стояти в тині, се не дасть ся поведидіти.

Може посугне знов до власть, але по ліпшим обчисленю сил. А може саме правительство поставити його на чолі, як переконаєть ся, що Керенський не в силі дати ради всім задачам, що авалились на него.

Правительство Керенського вже зачинає розпадатись. Мабуть не довго воно буде стояти — і знов прийдець ся Керенському творити четвертий з ряду міністерський кабінет і так в безконечність. А все тому, що виходить в хибного заложеня — війна не доведе Росії до упорядкованя.

Росію може спасти скоре заключене мира і коли теперішній керманіч Росії Керенський се зрозуміє і занехає дальших воєнних плянів, то можемо сподіватись закінченя війни, бо Англія і Франція без Росії не схочуть війни дальше провадити, бо инакше вся німецька сила пішла би на західний фронт і як то кажуть, дала би „школу“ Англійцям і Французам.

В дорозі до мира.

Світова війна вже четвертий рік нищить європейські народи; надола вона кождому і всі народи раді би її як найкорше покінчити та дожити хвилі привернення мира. Ще в осени 1916 р. монархи осередних держав заявили публично охоту заключити мир на трівких і справдливих основах, але голос їх остав без наслідків і війна продовжила ся ще о один рік. Англія, котра веде провід між ворогами осередних держав, думала що з весною 1917 р. може проломити фронт на заході і що те саме зроблять російські війська на сході та розібють цілковито Німеччину і Австро-Угорщину. Тоді мир мала диктувати Англія.

Стало ся однак инакше. Англійсько-французька офензива на заході не вдала ся зовсім, як не вдала ся і італійська сфензива. Замість російської офензиви прийшов погром російської армії, відзискане східної Галичини і Буковини та здобуте Німцями Риги. Тепер вже стало ясно, що держави почвирного порозуміння не виграють битви в отвертім полі і що війна скінчить ся без рішаючої побіди котрої небуть сторони, що отже дальший пролив крови є безцільний.

Сю послідню обставину використав папа римський Бенедикт XV. і дня 1. серпня с. р. звернувся з окремим письмом до всіх воюючих сторін з проханням, щоб в ім'я людськості покінчили братовбивчу борбу та завідали до мирових переговорів.

На це письмо нами відповіли вже деякі держави, між ними Америка і Англія, але їх змісту не знаємо, бо доси його не оголошено.

Відповіли також і монархи Австро-Угорщини і Німеччини з заявою кожної хвили розпочати мирові переговори.

Відповідь імператора Карла I. папі Бенедиктові XV. звучить:

Святійший Отче!

З належною почесною і глибокою зворушеністю довідалися Ми про новий крок, зроблений у нас і у голов інших держав, ведучих війну, Вашою Святостю, в своєму святому уряді, порученого Вашій Святості від Бога, щоб довести тяжко навіщені народи до згоди, яка повернула би їм знова мир. З вдячністю приймаємо сей новий дарунок батьківської опіки, яку Ви, Святійший Отче, виявляєте всім народам без ніякої різниці, та витасмо з глибокої нашої душі зворушливий гомін напам'янь, з яким Ваша Святість звернула до правительств воюючих народів. Щодня сеї жорстокої війни Ми все звертали свій зір до Вашої Святості, як до тої найближчої стоячої особи, яка силою свого патріархату, що виходить поза межі всего земного, та завдяки високому розумінню своїх обов'язків стоїть високо понад воюючі народи, та яка недоступна ніким впливам, була би в силі знайти дорогу, що могла би довести до здійснення нашого бажання повернути тривкий і для всіх почесний мир.

Від часу вступлення на престол наших предків свідомі відповідальності, яку Ми несемо перед Богом і перед людьми за повне нам судило австро-угорської монархії, не втратили ми ніколи з очей високої цілі, щоб дати нашим народам захватити всіми силами мира. Зараз після обняття правління судило ся Нам разом з нашими союзниками підірвати розважуваний і приготований нашим попередником блаженної пам'яті імператором і королем Франком Йосифом I. крок задля приготування почесного і тривкого миру. В нашій престольній промові, виступленої під час відкриття австрійської державної Ради Ми дали вислів тому нашою бажанню та при тій зазначили, що Ми змагаємося до миру, який увільнив би дальше жити народів від зависти і жадоби цілоти та забезпечив їх на цілі покоління перед ужитим оружжям, сили.

Наше спільне правительтво тимчасом подбало про те, щоб кількакратно виразно перед цілим світом виявити волю нашу і народів австро-угорської монархії, щоб був покладений край проливанню крові через мир, якого бажає й Ваша Святість.

Щасливий думкою, що намі бажана від самого початку буни зсерпані на одиначку ціля, яку Ваша Святість намі назвали пожаданею, ми обвіркували омовно конкретні і практичні ініціативи Вашої Святості, та дійшли до таких вислідів:

З силою глибокого переконання витасмо провідну думку Вашої Святості, щоб будучий лад на світі спочивав на основі моральної істини права, міжнародної справедливості і здійсненості з виключенням сили оружжя. І ми маємо надію, що піднесене почування права може би відродити людство морально. Прилучаємо ся до погляду Вашої Святості, що переговори держав ведучих війну, повинні би і могли би довести до порозуміння що до того, як треба після утворення відповідних газетній обнизити рівночасно посполу і поступовно до певної міри зовужене на суші, морі і у водусі, та як мали би бути світові моря, що по правді належать до всіх народів світа, увільнені від володіння або гегемонії одних та отворені для рівномірного користування всіх. Будучи зновні свідомими ваги своєї свободи, проведеного Вашою Святостю, щоб міжнародні спори піддати обов'язковим розсудним судам. Ми готові війти в перего-

вори також над тим пропозицією Вашої Святості.

Коли, чого бажимо з цілого серця, неведе ся довести до переговорів між сторонами, ведучими війну, які здійснили би ті величні думки і тим самим дали австро-угорській монархії забезпечене нічим нездержуваного дальшого розвитку, тоді не трудно буде погодити ще інші справи, які потребують управління між воюючими державами в дусі справедливості і слушного углядення взаїмних інтересів.

Коли би народи світа в дусі тих пропозицій Вашої Святості печали мирові переговори між собою, то міг би з того розвинути тривкий мир, народи могли би одержати повну свободу рухів на світових морях, можна би зняти з них великі матеріальні тягарі і отворити для них нові жерела добробуту.

Руководячи ся духом поміркованія і згідливості, добацуємо в пропозиціях, поставлених Вашою Святостю, відповідні основи до переговорів в цілі приготування мира, справедливого для всіх і тривкого та маємо надію, що і наші нинішні неприятели обвіні тим самим духом. В тій думці мовимо Бога, щоб благословив ділови мира, до якого Ваша Святість дали почин і остаю дуже слухливим сином. Карло в. р.

Подібну відповідь вислало до Риму і німецьке правительтво.

Що буде дальше? Як бачимо в відповіди нема ніяких пропозицій що до усилів миру, як сего здавна ждали противники. Тепер папа, маючи відповіді в руках віднесе ся ще раз до воюючих сторін, щоб вислал свої відпоручників до котроїсь неутральної держави і навязави передступні переговори, що можуть дати товчок до дійсних переговорів і закінчення мира, на який, дай Боже, щоб не ждати довго.

- Наші люди з відбитих областей -
--- ПОДІЛЯ І ПОКУТЯ ---
в справах військових причинів, урльопів, реклямаційних і взагалі адвокатських — нехай звертають ся о пораду і поміч до КАНЦЕЛЯРІЇ АДВОКАТА
::: Д-РА СТЕПАНА БАРАНА :::
у Львові, Ринок ч. 10.

Світова війна.

В посліднім тижни Німці віднесли великий успіх на російськїм фронті, здобувачи сильно укріплений ярмістек Якобштадт на західнім березі Давни, о котрий ішла боротьба повних два роки. Здобули там 55 тяжких гармат і безліч провіанту та муніції. Опісля перейшли Німці ріку Давну на просторі від Риги по Лівенгоф і виперли звідтам Москалів, котрі втратили послідню точку опертя в тій стороні. На інших відтинках фронту звичайна баєва діяльність, котра була хвилима живіша тільки в околици Баранович, Луцка і на буковинсько-румунськїм пограниччю.

На Балкані іде дальше боротьба в околиці озера Охрида. Великі французські сили наперли на союзні становища в горах межі озером Охрида і долиною Скумба, але по завязатій битві виперли їх німецькі і австро-угорські війська, завдаючи їм великі втрати. З того слідно, що і ту не вдала ся проба французької офензиви.

На італійськїм фронті минула ся вже недавня нагальність, бо Італійцям не вдала ся і сим разом проба проломити австро-угорськїй фронт над Сочемо і вони по втраті звиж чверти мільона людей в послідній одинадцятій битві над Сочемо тепер по части відпочивають. Але повного спокою там таки нема і Італійці дальше острілюють

Монте Сан Габрієле, плоскогірє Баймаїда, деякі околиці Крассу; не дають спочину нашим навіть в Тироли, острілюючи Зіф. Та се забавкою супроти послідної одинадцяті битви над Сочемо.

На заході, у Фляндрії, над Медею, коло Верден і в Шампанії навір Англії і Франкуїв на німецькі становища не утасе, але їх проби проломити фронт мило людськїх зусиль як все — так і доси зовсім не вдало ся.

Низше подасмо звіт австро-угорського штабу за час від 19. до 25. вересня с. р. включно.

Звіти австро-угорського генерального штабу.

Війна з Росією і Румунією.

(19/9). По обох сторонах долини Ой-тош відперли ми сильні румунські наступи. Старим противником виперто відновити верога, який вдер ся був в одній місци. Його втрати є значні.

(20/9). Коло Арбора на Буковині перебували Росіяни заатакувати не сильним огнем приготуванню. Наші оғни прогнав хребтєві війська і приневолив їх вернути до рєк, з яких виїшли.

(21/9). Не стало ся нічого особливого.

(22/9). В області австро-угорських військ не зайшло нічого особливого.

(23/9). На Буковині відперто неприятельські вавідні відділи.

(24/9). Нема нічого до оголошення.

(25/9). Місцями бої в області перед становищами.

Війна з Італією.

(19/9). В області групи військ пол. маршала графа Конрада противлету, відперли в цілі відискання куся фронту коло Каррине, відданого хребтєво неприятели, довіл до мілковитого усилія. Полонено тут 6 офіцерів і понад 300 жовнірів.

(20/9). Ми задержали огнем італійський наступ на Монте Сан Габрієле без гарматного приготуваня. На Кольєрїком неприятели силкуван заатакувати, введивши міни, але вже в часі приготуваня до наступу звершено на него успішний оғень. Число французьких взятых коло Каррине найбільшє ся на 11 офіцерів і 516 жовнірів.

(21/9). Наступ на наші становища на Зіф відперла наша хорєбра задея в боротьбі з близька. Крім значних кулат в убитих неприятели оцарили в наших руках як браїї 4 офіцери і звиж 100 жовнірів.

(22/9). Без зміни.

(23/9). Подулима часть висоморіамі Баймаїда і Монте Сан Габрієле стали від живим огнем артилерії.

(24/9). Нема нічого до оголошення.

(25/9). Над Сочемо сильніший неприятельський оғень і значнійша діяльність летунів.

З Парляменту.

Ві втерек 25 с. м. отворемо у Відни оцінно сесію австрійського парламенту. Створюючи засіданє згадає президент д-р Грос про освободженє східної Галичини і Буковини, та про відперте Італійцям в одинадцятій битві над Сочемо, чия раз на все заступлено дорогу неприятели до Трієсту. Президент сподієть ся, що сі успіхи спричинять у наших противників зрозуміне хїсного хелєженя і зближить нас до бажаного почезного мира. Вікани просьє президент о управління переслати монархови бажаня відати з критични успіхів армії.

Забрав голєс президент міністрів д-р Зайдлер і представив членів кабінету, не чім виголєсив

програмову залу.

Знаване правительства йде в напрямі приготування великого діла господарської, культурної та політичної відбудови Австрії. Програма правительства є передовсім програма метою політичною суспільною і господарською. Найважливішим завданням вважає правительство збільшення населення. В тій мірі правительство з відношенням великого бюрократизму буде працювати разом з парламентом і населенням, яке є ще дуже слабкою витривалістю в тяжких часах зносу зазвичай на таку співучість в праці.

В значній мірі треба завдячувати обов'язковості робітничих верств, що також в глибокій країні зуміли ви вдержати свої становища. Перебудова Уряду для виживання населення в самостійне міністерство вже започаткована.

До найближчих завдань належить також вибір делегатів.

Президент міністрів обговорював далі справу утворення двох нових міністерств, а переходячи до властивих господарських завдань, сказав, що ходить передовсім о те, щоб держава, сповняючи обов'язок по частині правній, по частині моральній, як найскорше і найенергійніше приступила до вирішення тяжких шкід країн безпосередньо діткених війною. Правительство бажає завантажити, що ліквідація сум, які після закону про весні чинити мають бути призначені, тепер йде гладко й без перепон, а давно вже почата акція відбудови йде тепер скорше.

Далі заповідає бесідник широкую акцію на полі вжиткованя водної господарки, що разом з використанням і реформою електричної сили має доставити Австрії дешевого світла і дешевої сили. Тим самим Австрія випередить інші культурні народи.

Дальшим завданням є конституційне поладжене угоди з Угорщиною та нове управління торговельних відносин з заграничною, переходом з Німеччиною.

Переходячи до обговорення політичної частини програми, сказав президент міністрів, що в конституційній комісії представить провідні думки реформи конституції, яка має принести рівноуправлене всіх національностей, заперучене основним державним законом, на основі

національної автономії

з задоволенням єдності держави. Що-де змісту означує тільки, що основною думкою є ведіння на округи коронних країн з углядженням їх ріжниць. Для урівняння нації найбільшій справі та для розвою національної адміністрації й автономії правительство буде старати ся утворити ще найменше підставу до нарад.

Правительство стоїть непохитно при основнім державнім законі, що урівняє всі національні відносини обох великих держав монархії.

Що-до ревізії конституції, то ходить о внутрішню скріплену держави. Правительство отже відкидає з цілою рішучістю думку, яку противлять ся державі. Під тим оглядом стоїть правительство непохитно на ґрунті австрійської державної думки.

Що-де

заграничної політики

стверджує президент, що відставу як досі так і далі творить вірність нашим союзникам (Білосі). Там, що думають, що служать мировій думці, надаючи в сумнів союз європейських держав, президент вусьє сказати, що їх праця може мати тільки такий успіх, що серед наших неприятелів давно вже зашмерла віра в можливість коріжних союзників знов віджме і в сей спосіб війна продовжить ся.

Монархія перша з держав, що ведуть війну, визнавала бажане і готовість закляти мир. З вдячністю отже й готовістю приймемо почини пани, що має на цілі справедливо тривалий і справедливий мир. Думаємо, що буде можна досягнути порозуміння, яке при відповідних поруках зуміє за певноти рівномірне, постановлене аменшене збрєня і доведе до цілковитої свободи моря. На сій основі дасть ся також утворити мировий суд для міжнародних свірих справ.

Наша готовість довести на сій основі до порозуміння з нашими неприятелями є непохитна, поважна й щира, подиктована свідомістю нашої сили й нашого сильного ста-

новини в сій війні. Одначе можливість такого порозуміння залежить від сього, щоб неприятелі візнали, що положеє є таке.

Колиб неприятелі не виявили готовости прийняти витягнену до них руку, то опираючи ся на успіхах нашого оружя, з цілою рішучістю будемо вести далі оборонну війну аж до успіху, щоб забезпечити спокійний розвій монархії в будучности та повний оружнийми успіхами утворити певний мир і взаїмне порозумінне з народами, які досі є ще нашими ворогами.

Сильна Австрія, в якій всі народи будуть почувати себе щасливими, — се найліпша заперука тривалого миру.

Опісля посол д-р Офнер реферував справу ухвали палати панів в справі судивничих законів і жадав відкинення зміни, довершених палатою панів в ухвалах палати пєсдів.

В голосованні привернено ухвали палати панів з 14. ливня 1917.

Засідання відбувають ся дальше.

Підмоги з Централі для відбудови краю.

Для ужитку наших читачів хліборобів, особливо в нововідбитих повітах, подаємо отже кілька вісток, як і де належить старати ся, щоб одержати підмоги (субвенції) на відбудову знищеного господарства. До відбудови є покликана Централь для господарської відбудови Галичини в Кракові. Будинки відбудовує секція I. (технічна), II. (рільницька) в Кракові ул. Чиста 16. — помагає до відбудови рільничих господарств і уділяє підмоги (субвенції) на ведене господарства в слідуєчих формах:

I. У формі опусту після 25% з ціни купна рільничих знарядів, котрі сторожа вибирає собі в довідній фірмі, значить українські рільники передовсім в Краснім Союзі господарсько торговельних Спідок, Сандига ті Сільського Господаря у Львові ул. Зіморевича ч. 20. Запас возів закуплених в тов. акційнім „Мундус“ у Відні на авчєрпаню. В будучности буде придляти намісництво возів в власній фабрики в Освенцімі, а їх ціна буде виносити около 320 К. від штуки, числячи без опусту. При їх фабрикації будуть углядаєні вимоги красних господарів. Удїле не субвенції по цілковитім сплаченю ціни купна після рескрипту міністерства рільництва недопустиме, одначе ся умова до закупна мелотїлєнь не відносить ся.

Звіла сях норма в тїм напрямі, щоб підмоги удїляти з правила до 33% (до одної третей частини) ціни купна, а у випадках на укладенє заслугуючих случаях до 100% (до цілої ціни купна) і те при набутю дрібних рільничих знарядів за посередництвом рільничих організацій, є проєктована, а коли стане обов'язуючою, подасть ся інтересованим до відома. Удїлюванє на ту ціль субвенції в готівці недопустиме, а подана про се вістка в часописних полягає на ошибці.

II. Субвенції в готівці до десяти тисячів корон удїляє секція на загосподарованє більшої посїлости головню на побудованє будиноків.

III. У формі звороту коштів удержаня евакуованої худоби.

IV. У формі підмоги готівкою: а) на закупно живого інвентаря; спосіб поладженя тїх справ поки що не означений; б) на коштів відношеня пасіки і у формі придїленя удїлів.

Поданя в кожній з тїх справ виносити нажежить окремо. Усі поданя в справі відбудови вільні від степля. До принаеня субвенції на усі згадані аменше цілі є конечним стверженє на дотичній поданю зі сторожи м. к. командн районної Централі, що петент потернів наслідком воєнних подій і просьба його заслугоє на угляденє.

Поданя о удїленє субвенції до висоти 2.000 К (двох тисячів корон) беззвотної, а до 5.000 К (пять тисячів корон) звотної (при чім сполука значить 2.000 К беззвотної, 3.000 К звотної, допустима) на закупно домашнього урядженя, одїня, біля, постєля і т. п. виносити належить до м. к. намісництва

Централа господарської відбудови Секція IV. в Кракові, ул. Дунаєвського, готель Краківський. Озїлія покликаних властей і тут для успішности конечна, поданя незвотворені опїнією староства чи команди районної відсилає намісництво тїм властям, що потягає за собою проволочку бодай кількох місяців.

Незалежно від сповненя дальших бажань наших організацій є дуже пожаданим, щоб наша суспільність із згаданих підмог користала як найчисленнїше. Коли в західній Галичині є повіти, як Ропчиці, де в кожній селі лєдві чи найдеть ся рільник, щоб не користав в субвенціонованих знарядів рільничих — у нас поза діяльним Кружком тов. Сільського Господаря в Глудні (пов. Березів) та Філією Сільського Господаря в Перемишлях, а в послїдних часах в Самборі, не слїдно ніякої роботи в тїм напрямі.

Поданя приватних осіб, які доперва в послїдних часах зачинають напливати, не відповідають вимогам і спричинюють через се проволочку в поладженю їх справи.

Коли би хто з наших хліборобів потребував в справі підмог на господарство ще ближших пояснень, нехай зверне ся до Красного товариства госп. „Сільський Господар“ у Львові, ул. Зіморевича ч. 20.

Андрій з Пляшк Пляшківський.

Три жертви.

Богато було таких, що завидували їх щастю. Во й як-же було незавидувати? Стефан і Марія жили так, як лише в байці розповідаєть ся. Не знали ні бїди ні гризоти. Жили в згодї, працювали невтомно разом і доробили ся щастя. Три роки минало, як вони пібрали ся. Стефан приїхав зза моря, привіз зі собою дещо грошей, докупив кілька моргів поля і через літо збудував таку хату, що найбільший богач не мав такої. На все село найкраще! Стояла на горбку за селом, близько ліса, простора, висока, накрита червоним черепом. Посторонні люди питали часто, чи то не школа насом?

Надїшли найближчі мясницї. Стефан зачав тужити замєрним житєм, щоб розвєстувати хїм спокою родинне гнїздочко.

Гей, тай не одна дївчина дивила ся на Стефана! Навіть богацькі не бокували! Тай бо пишний — пишний був парубок з него! Пари не було йому! Рослий — та дужий як дубчак, волос чорний, лискулий, лице смєглате — а очі як вуголь, а дубок та сумні, що приковували кожного до него. Навіть панї з міста могли любовати ся його красою...

Якже-ж було не дурити дївчатам з ним? А Стефан як би не бачив дїчого. Пєважний та задуманий усе, й не дивить ся в той бїк. Цїле село було переконане, що він от от пішле старостів до кучерявої Олєни, дочки старого віїта, найбільшого богача. Та яке-ж було велике здивованє всіх, як по селі блискавкою рознесла ся вістка, що Стефан посватав — Ганусї Форналевої Марію.

— Гей, а парубкови що стало ся? — говорили шептали связки між собою.

— А то дїждала ся бїдна Митриха невісточка! Сусє, Сусє Бєжий! Та-ж то гашьба на її сиву голову!! Одного його мала як сокола сизокрилого, тай той завязує собі світ.. Боже, дай же йому долєнку — бо не знає, що робить!...

Оттакі те нєсли ся шєпєти по цілім селі. А Митриха, Стефана мама, лиш хитала головою і вишком втирала слєзи. Вона була також не дуже рада своїм невістці, а до того ще люди! Господи! Чого вони не наговорять! З нічого зроблять таке, що здаєть ся, світ валить ся...

І не дивниця, що цїле село так затрївожило ся Стефаном сватанєм. Боженку! Хто-ж не знає Марійки Ганусиної? Та-ж тільки згадати дївованє її нами! Була гарна, та дужа дївка, весела та гєзїрлива, а вже в танци, то перша! Як літна мушка, легко, та тихенько крутила ся в нїм. Парубки було аж бють ся над нею! Була бїдна, тато форналем був в дворі, а увесь їх маєток, то похилєна хатчина на краю зарїнка. І то паньхєла хата, кажуть, цигани там сидїли, так як пан їх вигнав з села, дозволив старому Ва-

ПОСРІ- українсько німецький САМОУЧОК укладу проф. Онуфрія Солтиса (4-те побільшене видане). Книгарська ціна у Львові і на провінції 2 К. — з поштовою пересилкою на пошлі почти К 2.20, на звичайні поручено К 2.50 (5 штук К 10., 10 штук К 18., вже оплачено). Висилки лише за попереднім надісланем готівки, за посліплатою о 70 с дорозше. Висилаю також Церк. Співаник з нотами на 4 голоси за 1 К., — Перли, шутки та вигадки, ціна К 1.20. Замовленя і гроші належить висилати на адресу: А. Окпиш, Львів, ул. Кадецька ч. 4.

силеві поселити ся в ній. за що порядно обтягнув собі при виплаті гроший. Василиха, збідована та зжурена, ще молодою пішла землю гризти. Лишила ся мала Гануська. Росла між людьми, бавила ся з сусідськими дітьми, а вбирала її милосердні сусіди.

Виросла на першу дівчину в селі. Бувало, дивиш ся на неї і жаль робить ся тобі, що та ніжна як квіточка дівчина має тиняти ся по службах, вижити чужі кути... Та-ж її тільки за образ покласти і дивити ся як на святу — Боже ми прости, що так скажу...

Наймив Василь Ганусю в дворі, а панам вона так сподобала ся, що прийняла її до кухні. Служила три роки, але Господи, що за той час непереговорили люди за неї! Крихоточки чистого тіла не було на ній, лиш все грішне та грішне... Але хто то знає! Ніхто не бачив, ніхто не чув, а що там бабські язики не можуть бути мовчазні, се річ звісна!

Та третьої зими загоріла щось Гануся і меренсла ся на тиждень до хати. З двора доносили її істи. Аж одного ранка пішла новина по селі. Василь Форталь замерз на варті коло панського шпикліра. Та ба! Тут ще одна новина! Гануся Василева повила в ночі дочку!

— Гей! А то-ж то списала ся! Боже сохрани наші діти від такого сорому — шептали знову свашки.

— Та бо то, чуєте, від панича, що при офіцерах служить! — тихцем говорила Литвиница, що все знала наперед. — Біг же Боже від панича! Вони, бувало, все тягають ся по „огроді“ на весні!... Ого дочекала ся! Хоть торбу через плечі а дитину під паху, тай гайда на жеври...

Здасть ся було в тім щось правди, бо старий пан подарував Ганусю хату, а в дворі корову, що разом горувало ся з панськими. Бо де-ж би пан був такий милосердний?! А до того ще наш! Минали роки. В Ганусі росла Марійка. Тай тож то краса — краса! Як ангелик! Най сховаєть ся сама Гануся з своїм дівочею. Не дівчина, а пава з Марії!

— Панське! — говорили люди. Вдало ся як намалюване! Отаке все буде красне та шасливе! Чисте „покаяніє Боже!“

А тимчасом Марійка дзирала. Як малина св'яжа та пишна! А Гануся дещо нездужала, сиділа в хаті і доглядала маленького господарства, що розвела собі недавно. До того „старість не радість“ — минули літа молодости, шаслиги та безжурн...

Марійка ходила на роботу до двора. Натурою своєю, здасть ся, менше вдала ся в маму. Правда, говорили між того люди, що вечерами забігає до неї „ксьондзів панич, що вчить ся в школах“, та що водить за собою „зграю“ парубків, але хто би вірив бабським поголоскам. Вони ніколи не втихають. Кожного дня мусять свашки взяти когось на язик, бо як-же би вони жили без того? То ж їх ремесло!

Стефан порадив ся мамі, що до його женьтиби. Маму свою любив він над все. Не дозволяв її нічого робити, наймав робітників і тримав служницю, а що вже накупив її, то Господи! Чоботи жовті, на підковах, новий кожух і хустку рантухову.

— Синку — сказала Митриха — роби, як знаєш, я тобі нічого не бороню. Правда, Марія працює, щира, а що там по завулках говорять про ню, то — нема що вірити!.. Я тобі не неволя Стефонку..

І Стефан одружив ся. Справив весіле гучне та велике, що з трьох сіл зіздили ся дивитись. А що вже гостина, то й не згадувати... Одним словом, кожний був вдоволенний. І богач і бідний...

І зажили новим житєм молодята. Марійка тиха, працює, на диво всім людям гостинна. Стареньку Митриху доглядала і шанувала як рідну матику. Та було нишком завлаче, погорує і знову повеселішася. Ніхто не знав чоґо... Мабуть туга за буйним дівочтвом...

Минув рік повний спокою для молодят. Марійка обдарила хату новим щастем: при-

вела на світ красного, здорового хлопчика. Радости не було кінця...

І так минали дні, тижні, роки — пліла байдухо як річка...

Ще рано було... Марія варила обід і заходила ся коло дробу. Стефан ще перед сходом сонця пішов косити.

Митриха щось нищпорила в грядках, а малий Івасик бавив ся на ганку з песиком.

Нараз на вулиці вчинив ся гамір і крик. Марія вибігла на ворота і побачила задиханого їздця на сінінім коні, що щойно причвалав з міста. Його обступила громада жінок і дітей.

— Война! — закричав їздець. До двайцятьшести годин мають ставити в місті усі чоловіки від 21 до 42 року!!!

Марія впала безсилна на ворота і задеревіла.

Виправляла Стефана. Сльозами встелила доріжку за ним, жалем оповила личко своє.

А в хаті остала зімліла матінка і веселий Івасик.

— Тату — куда йдеш? — питав злинований.

— До міста синку. Принесу „балю“ і „цюцю“, добре? насилу питав Стефан і старав ся укрити свою роспуку і жаль.

Доходили до ліса Пристанули.

— Марійко! Я йду — верну або ні — сего ніхто не знає, та ти шануй матику і дитину, шануй придбаний гірко добробут...

Вона не тямилася нічого. Впала на його груди і в риданю оповила його шию своїми руками.

Гірко було прашанє.

Три роки доходило, а Стефан нічого не знав про свою Марійку, ні матику, ні Івасика. Два роки гарував в сербській і галийській неволі потім втік і тратив свої сили на високих верхах Альп. Тіло покрите ранами, личко амарніле, очі потахли, пропав їх блеск...

— Що дома? Чи здорові, чи живуть? — думав вчю.

Та тепер в него вступила нова надія. Щастем призначено його воювати в рідних сторонах.

От тепер його ділить від рідної хати одна миля!

Господи! Одна миля! Коби так крильця мати, перелетів би понад кордон ворогів і заглянув би під рідну стріху..

А там його щастє!.. Ах, коби!..

Нетерпеливий був сьогодні Стефан. Що хвили викиляв ся з окопів і вдивляв ся в недалекий ліс. Когось виглядав. Але кого? Таж там ворог заритий в землі, когось дожидає він?

Учора вечером перекинув ся перебраний його товариш через ворожу лінію на звиди. Стефан передав йому листи до Марійки, він же буде в селі! Перейти ліс, спустити ся двома ярками в долину, потім хильцем помітками на гору і село! А його хата на краю. Він й виглядав товариша з дороги, що саме позинен був повернути.

З задуми збудив його дотик чиеїс руки, що спочила легко на його рамени. Оглянув ся і крикнув:

— Ти вернув Ільку? Що-ж.

Ілько, мовчки подав йому лист. Стефан глянув і задеревів. Його власний ли т...

— Не живуть? — Закричав.

— Братіку — почав поважно Ілько. Перестань думати про рідну хату. Я усе бачив. Ах! як жаль мені тебе! Ти бідний, такий бідний..

Стефан побліз, завагав ся і опер ся на окіп.

— Слухай — кінчив Ілько. Ще не було пізно, як я учора вечером станув під вікнами твоєї хати. Світило ся. Я заглянув через вікно. Боже! Ти Стефанку будь спокійний — то допуст божий... Витримай сміливо!..

Я побачив в хаті пир... На столі миски, білий хліб і багато фляшок. На постелі сиділа вбрана як в свято Марійка, румяна і весела, а вколо неї ворожі старшини. Вони

обнимали її, а той цілували, а вона їх. На порові сиділа матінка в драній одежині і бавила обмурзаного хлопчика, що тулив ся з острахом до неї і плакав...

Нараз, щось пошептали між собою старшини і Марійка і зареготали ся в голос весело. Марійка скочила жваво з постелі, втворила двері і закричала:

— Марш до стайні спати!

Матінка закрила голову руками, схилила ся і покійно вийшла, а маленький хлопчик притулив ся в кутику і ждав. Марійка вхопила його за обшивку і викинула за бабусю.

Світло в хаті згасло, затих регіт і крики лиш стара матінка і хлопчик хлипали тяжко на порозі..

Ілько замовк і глянув на Стефана. Він стояв блідий аж синий, а виски так скакали на лиці.

— Гадина! Матику і сина зневажає — нашу честь, присягу... — просичав крізь зуби Стефан і поплентав ся напів — живий здох закону...

За ліса сунула чорна ніч і проганяла білий день... Десь далеко спивав хтось тужку думку...

Тихцем, як дикий кіт передирав ся колючими корчами Стефан. Одіне подерте, з лівої руки струями спливає кров. Ворожа сторожа ноцілила його, як перекидав ся через лінію. Та він не вважав ні на болі, ні на погоню. Як вихор гнав ся лісами, не тямив нічого. В правій руці блєстів малий пістоль. Ось лісна дорога, а там яр.

Городом закрив ся до садку, а відти попід стіни до вікон.

Запер в добі дух і глянув через вікно. Така сама картина, про яку оповідав недавно товариш... Бррр...

В ній закипіла кров. Підніс праву руку до вікна і вистрілів. Гук пістоля відбив ся в безконечність в недалекім лісі, а в стайні закричали гуси.

Глянув через вікно. Двох зі старшин лежало на долівці. Перелякана Марія сиділа біля на постелі.

Зміряв і потягнув за язичок... Зинову гук..

Але о Господи! Що він зробив!!! Убив рідну матику... В хвилі як він потягнув за язичок пістоля до Марійки, підбігла матінка, щоб втихомирити її..

— Мамо — мамо — я її гадину хотів!!! — закричав Стефан і повалив ся непритомний.

Як сонце сходило і золотило світ своїми теплими промінчиками, вивели Стефана під горб недалеко його хати, щоби розстріляти. Стефан був спокійний як ніколи. Станув на призначенім місці і ждав. Один з ворогів підступив і хотів завязати йому очі. Та Стефан гордо відвернув ся:

— До останної хвилини хочу глядіти на мій нешасний край — сказав.

— Що маєш ще сказати? — свитали його.

Випрямив ся гордо, роздер на грудях сорочку і крикнув:

— Двох ворогів повалив мій пістоль на землю, а третя куля поцілила рідну матику..

Та я не її хотів, але ту гадину зрадливу...

Перекажіть її, що я останнім віддихом прокляв її, прокляв тяжко на віки!!!..

Стрїляйте!..

Гук сальви заглушив його слова. Кроплі крови змішали ся з росю...

А в садку хитав вітер на дереві третю жертву — Марію. Повисила ся з сорому...

Лиш Івасика, круглого сирітку, забрали добрі люди, щоб не тиняв ся попід чужі плоти..

Над вечір увійшло в село побідне війско...

У львівській літнійці 18. серпня 1917.

НОВИНИ.

Передплатуйте Свободу. Від 1. жовтня с. р. починається четвертий квартал. Передплата на Свободу до кінця цього року коштує 2. К., котрі треба вислати під адресою: Адміністрація „Свободи“, Львів, ринок ч. 10. Особливо наші люди з недавно увільнених повітів повинні масово передплатувати „Свободу“. Рівночасно просимо давних передплатників о заплату залеглостей, бо инакше здержимо висилку „Свободи“. В кожній свідомій селянській чи міщанській хаті повинна бути „Свобода“.

Висвячене єпископа Коциловського. В неділю 23. с. м. відбуло ся в Перемишлі висвячене нового греко-католицького перемиського єпископа о. Йосафата Коциловського, василіянського монаха, що в останній часі проживав в василіянському монастирі в Лаврові коло Старого Самбора. Висвячував митрополит Шептицький в товаристві греко-католицьких єпископів Хомишиля зі Станіславава, Ніярадія з Крижевічів в Хорватії і Боцяна зі Львова, котрого недавно митрополит Шептицький висвятив в Росії на єпископа в Луцьку на Волині; при акті висвячення було присутних кількох польських єпископів. Новий перемиський єпископ Коциловський, родом з Глинного коло Ліська, обняв вже управу своєї єпархії і є надія, що як чоловік молодий (40 літний) та сильний і розважний буде нею правити добре.

Вписи до ц. к. української гімназії Франца Йосифа в Тернополі відбудуть ся в днях 24—30 вересня, що дня від год. 10—12 рано. Вступні іспити до I. класу будуть 1. жовтня в год. 8. рано, поправні іспити 27—29 вересня. Всяких інформацій в справі гімназії уділяється в канцелярії дирекції, яка на разі міститься в будинку II. польської гімназії (ул. Словацького).

Управа ц. к. української гімназії з Вижиці на Буковині повідомляє, що заходи кою відновлена сеї гімназії вже роблять ся. Тимчасом 10. вересня почали ся у Вижиці гімназійні курси. Задля недостатку достаточного числа учительських сил в Місли, відбувається щоденна наука поки що лише в шістьох класах. — Зголошувати ся на курси можна ще до кінця вересня с. р.

З управи української приватної гімназії в Рогатині. Хто мав посилати сина чи доньку до української гімназії в Рогатині, най не клопоче ся тим, що наука в тій гімназії ще не зачала ся. Бо як тільки Краєва Рада Шкільна полагодила певні справи тої гімназії, тоді зачне ся сейчас правильна наука. Сподівати ся того треба найдальше до 10 днів, так що початок року шкільного випаде на 8 го або 9 го жовтня с. р. В сліду ючим числі „Свободи“ буде оголошений день вписів. Львів, дня 26. жовтня 1917 р. — Др Девис Лукіянович, управитель української гімназії в Рогатині.

Зарядження в справі подорожі до увільнених від наїзду частин Галичини. Ц. і к. начальна команда армії відносно до подорожі до частин Галичини свіжо з під неприятельського наїзду увільнених, видала нові зарядження, після яких стараючі ся о позволене їзди повинні переслати паспорти і подання до сліду ючих паспортних урядів (Passierscheinstelle). 1) при їздах до північних частин північної області — під адресою полевой пошти 1002; 2) при їздах до середніх частин — почта полева 1009; 3) при їздах до полудневих частин полева почта 1003; 4) при їздах до частин Буковини — почта полева 1007.

З причинкових гараздів. До нас впливають численні зажаденя на поведене причинкових комісій, які бідному населенню, жінкам і дітям покляканих, що вже й так втерпіли досить в наслідок воєнного лихоліття, роблять великі труднощі при виплаті причинків приміром навіть у самім Львові. Ту при ул. Рутівського, де вислачують причинки, можна бачити часто довгий хвіст людей (Львів привик до хвостиків) з жінок, з дітьми, які цілими днями (нераз по два і

Уживайте „Данія“ до крохмаленя біля!

„ДАНІЯ“

найлучший виріб, який заступає КРОХМАЛЬ

ДАНІЯ

назвище і марка охор. правно застер.

Не нищить біля!
Незрівняний в ужитю!
Розпускає ся в воді, не лишає осадю!
Зовсім не шкідить білю!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведеннях і т. п.

НАБУВАТИ в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всіх дрогеріях, корінних склепах і складах парфумерії і т. п. по 80 с. і X 1-50

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажею, відступаємо його поважнішим купцям у всіх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відповідним рабатом і реклямою. Відповідні запити належить адресовати до:

„ДАНІЯ“ Централь для Галичини, Буковини і Польщі
Краків, Фльоріанська 28. I. пов.

Ч. телефону 1416.

224-3-3

три дні) ждуть на переказ до виплати і виплату належного їм причинка за минулий час. Урядники тих причинкових бюр працюють так ревно, що бідні жінки з села, чекаючи по два і три дні, веремучені і знеохочені, нераз з нічим вертають домів. Чи не було б краще, завести правильне урядоване, поділити людей на групи після початкових букв назвиска або після сіл і в сей спосіб зменшити непотрібні тирпіня жінок і дітей? Впрочім і висилка западаючих причинків поштовими переказами чи чеками була би догідною для сторін як і для урядників тих бюр, а маніпуляція і поштова оплата були б без порівняня менші, чим вартість страчених робочих днів та мук тих же.

Літаки в службі для пошти. Небувалий розвиток летництва в часах нинішньої війни навів на думку примінення літаків в найближшій будучині по службі громадської (цивільної), особливо до услуг пошти і перевозу цивільних людей замість залізничі. Ціла справа не є зрештою зовсім новою, бо вже перед виходом війни занимали ся нею, а навіть владжено в часті пляни сталих поштових получень різних місцевостей і країв. З другої однак сторони зазначити належить, що як раз війна приспішила здійснене тих намірів вже в найближших літах. Стало ся воно завдяки тому, що війна, крім удосконалення летничої штуки вишколила (виучила) цілу армію летунів і полишила до розпоряджості цілий засіб аеропланів (літаків), непотрібних вже в так великім числі для війська по закінченю мира. Один з найінтересніших предложень в тій області представлено не давно в Англії, предкладаючи уряджене сталого поштового полученя при помочи літаків між Англією а Індіями в Азії дорогою з Лондону на залізв Біскайський, Гібральтар, Мальту, Александрію, Арабію до Індій. На відбуті тої дороги, виносячої загалом 4530 морських миль, треба би тільки 30 і пів годин, числячи в то вже всі конечні перерви на стаціях, підчас коли темер найскорійша пересилка поштова з Англії до Індії в Азії триває 14 до 15 днів. Рівночасно майже повстала думка полученя при помочи літаків Європи з Америкою, а найновіші здобутки виказали, що є то вже можливе і викональне і по війні почта до Америки буде їти воздухами, а не морем як дои. Подібно також в різних державах працюють вже окремі комісії над утворенем плянів для поштових получень важніших мість при помочи літаків.

Судьба царської родини. По поваленю царя-батюшки з престола прийшли тяжкі часи для царської родини Романових. — Всі великі князі і великі княгини та княжатка находять ся нині в домашних арештах по всіх сторонах Росії, головне в полудневих губерніях де визначено їм місця сталого побуту царя, його жінку і діти перевезено до Тобольска в Сибірі. Кождий їх крок слідить військова сторожа. Приватна переписка царської родини підлягає строгій цензурі. Часто відбувають ся у них домашні ревізії. Все се є для них, ще звикли жити панським

житєм, що ще вчора користали з всяких благодатий призначених для високо-уроджених, є для них безмірно болюче. — Крім сего і матеріальне положенє царської родини є невідраднє. — Доси побирали вони величезні платні з доходів і царських дібр. Се богате жерело доходів нараз висхло, бо революційне правительсво застановило виплату пенсії царській родині і самому цареві, а також всі маєтки царської родини передало на власність народу. — Як болючим для царської родини є се рішенє, доказує обставина, що коли російський селянин терпів вічно на годод землі, то сам цар посідав в самій західній Сибірі і середній Азії більше як чотири мільони моргів найкращої землі, не вчислюючи копалень і промислових заведений. — Часи розкішного життя коштом народу пропали! Царська родина, обмежена в своїх привілеях і значіню, буде мусіла від тепер жити так, як тисячі інших звичайних додин. Самого царя Миколу II, котрому давнійше по усуненю лишили полковника здеградовано тепер на простого за шпінювати ся з вімецьким цісарем і змряя до закінченя окремого мира зі шкодою Росії. В приватних розмовах кличуть царя не инакше, як „па-е Романов“, уважуючи його як звичайну людину. Коли раз мав перед членом революційного правительсва жалувати ся на своє теперішнє житє, сей спитав його словами: А чи знаєте ви, пане Романов, як жили ми політичні в'язні у Петро Павловській кріпости за вашого панованя? Довідайте ся і стрібуйте тепер, як колись не були ласкаві.

Оголошення.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу для рілничої торгівлі і промислу, яким є

Краєвий Союз господарств торговельних спілок

заразом торговельний синдикат

Т-ва „Сільський Господар“

у Львові, Зігморовича 20.

Уділи від N 50 в гору. — Проспекти на жаданє даром. 10—1

Будівельні майстри і теслі

найзголосять ся зараз до священ. Михайла Кіта, Новиця коло Калуша. Добрий заробок на довший час. Відбудова села. Сільські майстри з околиці повіта Калуша не най зараз придуть. 29-2-?

Під Крилами Церков

Єе літературна ластівка, яка залетіла до нас із закордонної України.

Сповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1.50, з пересилкою 1.60.

Замовляти: „Дешево Видавництво“ Львів, Бляхарська 16. II. пов. (Ганок).

Кому пропала гроші!

з тої причини, що не знав приписів про військові причинки і заосмотрене родин осіб військових, той нехай купить собі книжку написану Володимиром Целевичом, яку вдало Краєве господарське Товариство „Сільський Господар“ п 3.

„Військові причинки і заосмотрення родин осіб військових“.

Книжка ся обіймає 9 аркушів друку і говорить ся в ній про новий і старий причинковий закон, про державні заомоги, про заосмотрене родин офіцерів і військових урядників, про заосмотрене швалдів і про заосмотрене родин померших жовірів і офіцерів. Крім сего подано в ній 33 взори прошеня, представленя, зажаленя і відкликів. Один примірник коштує 2 корони на коручену поштовою пересилкою треба долучити 65 сот. Висилає тільки за готівку: Канцелярія Краєвого господарського Товариства „Сільський Господар“ Львів, ул. Зіморовича ч. 20. і Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Евгений Гвоздецкий

веде канцелярію

у Львові, при улиці Краєвцих 6.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в Перемишлі, вулиця Косцюшка ч. 8.

Приймає і виплачує шадницькі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опротентує на 4%, починаючи аж від слідуючого дня по день споженя аж до наступного дня перед днем відобрава.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна складати особисто в касі товариства, поштовыми переказами, грошевими листами, чеками поштової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жадає безплатно доставляє, і з філій банку австро-угор. на рахунок „Руської Шадниці“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних влатних шадницьких амортизаційних ратами на протязі літ 10—45 після вибору позичачого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслів. Справні ковчох полагоджусь можливо скоро.

Посередничить у вгляджуваня позичок в Гал. Воєнім Зав. Кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друкія удїляє канцелярія „Руської Шадниці“ ул. Косцюшка, Народний Дім, I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім недїль і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Шадниці“ затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі вдають ся до льокації пушлярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Шадниця“ пушлярну обезпеку. 24—7 56

СІЛЬ ДО ІДИ

німецьку, снїжаобїду, дуже мілку, доставляємо в міру запасу люзом вагонами від 100 до 200 метр. сотнарів, залежно від поємности вагона. Ціна около 32 с. за 1 клг. на німецькій границі.

Враз зі збірним замовленем одної або кількох гронад разом, належить надсилати вдаток К 5000 (пять тисяч корон) на вагон 15.000 клг., за надвижку більших вагонів побираємо послїплату, при вигилї менших вагонів звертаємо надплачені гроші. 6—1

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарське-Торговельних Спїлок

Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

ШУКАЮТЬ:

Хтоби знав де перебувають Анна Цюпа, жєна Антона і мама Марія Цюпа зі села Личківці, повіт Гусятин, прошу мене повідомити, на таку адресу: Антїн Цюпа, k. u. k. Divisions Bäckerei Nr. 11. 23—2—4

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ, ОБЕЗПЕЧЕНЬ Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дїм). Телефон ч. 788. — Конто почт. Шадниць ч. 25261. — Жирове конто в Австро-Угорськїм Банку.

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, довниности, меблі, одену і білизну, збіжжє в снїпах і зерні, худобу і т. п. Нондїй Українець повинен асенурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу. Кождий Українець повинен асекуровати ся тільки в товаристві взаїмних обезпечень.

„Дністер“

Нема жадного вишого українського товариства асекураційного, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші олати за обезпеченя селянських будинків. „Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам. „Дністер“ оцінює та виплачує шкоди на огні скоро і вельми, а на членів оцінювочої комісії запрошує все двох господарів. „Дністер“ дає індюги українським шмолам і бурсам, де виховують ся селянські діди. Люди асекуровани в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ знісють з місяця 1915 року 6.209.078 корон. В „Дністрі“ можна обезпечати від ирадени в аломом дїякности всякого рода, а товариства кредитові готїану, кімї павери і вельї за домогою олатою прєамї.

Адреса „Дністра“:

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, Руська 20. Адреса для телеграм: „Дністер-Львів“. Канцелярія Товариства отворені ще дня від 8—2 перед. пол.

Земельний Банк Гіпотечний

Спїлка акційна у Львові

(ул. Підвалє 7.)

Акційний капітал К 1,364,000
Резерви 386,000
Власний масток К 1,700,000

На основі Найвисшого уповажєня — міністерство внутрішних справ з поровуланнєм з міністерством скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917 поширене дїяльности Банку.

На тїй основі Земельний Банк Гіпотечний Удїляє гіпотечні позички до силти в дрібних ратах;

векслеві позички (есконт векслів) та позички на підклад цїнних цимєрів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них зачети і сталї кредити;

Приймає вкладки і опротентує їх від слідуючого будного дня по зложеннє до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чекими, які Банк реєструє за бажанє;

Миняє заграничні гроші, гроші банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купнї і продажї, т. е. на замовленнє купує і на прийорученнє продає комісово всякі ефекти, зварияди, машини, товари та земельні посїлости;

Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (таким спїлкови);

Приймає в переховочі вартні папери і дорожнїности та заплїдує ними; банкові припоручення переводить під найкориснїйшими умовами.

Краєвий адвокат і оборонець в кримінальних справах

Д-р Степан Баран

у Львові, Ринок ч. 10. дїм Прєсвітія, I. поверх

приймає справи кари, цивільні, анготвляє представлєня до повітових комісій причинкових, зносить жалоби до адміністратїйного трибуналу, виготовляє просьби о урїюп для жовірів і взагалї полагає все справи, які входять в круг адвокатської канцелярії.

Основане 1907. р.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

ст. зар. з обм. порукоє

у Львові, ул. Домінітанська, 11. (власний дїм)

дає **Позички** а) на сільські грунти і міські реальности за гіпотекую або без гіпотек на сплату до 15 літ, б) на векслї, в) на застав цїнних паперів і житєвих поліс.

Удїляє 50 К. Скоро виплата; можливо найменші кошти.

Т-во приймає **Вкладки** на шадницькі книжочки по 4%; довшєрєчєнєві льокації на умовленїй вищїй процент.

Т-во інформує і посередничить в справах обезпечєнь на житє безплатно.

Годїши урядовї від 8—2 з пол. 10—10

Ширїть „Свободу“

ВКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА НАРОДНИЙ ФОНД!

датни належить відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10, на вгляднову книжочку ч. 8830 в допискою „Народний Фонд“.

